

Lovforslag nr. L 75. Fremsat den 28. oktober 2004 af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service

(Landsdækkende pasningsgaranti til børn i dagtilbud)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 15, stk. 1, affattes således:

»§ 15. Opholdskommunen giver forældre med børn et tilskud til brug for dagtilbud efter §§ 9-11. Opholdskommunens tilskud svarer til mindst 67 pct. og forældrenes egenbetaling til højst 33 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbuddet i opholdskommunen, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse, jf. dog stk. 4, 5 og 6.«

2. § 15, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Ved optagelse i dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud således, at det svarer til de gennemsnitlige nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen beregnet for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i udfører kommunen, jf. dog stk. 5 og 6. Opholdskommunen betaler tilskuddet direkte til udfører kommunen. Forældre betaler forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i udfører kommunen.«

3. I § 15, stk. 6, ændres »Socialministeren« til: »Familie- og forbrugerministeren«.

4. § 15 a affattes således:

»15 a. Kommunen tilbyder forældre pasningsgaranti i dagtilbud efter §§ 9-11.

Stk. 2. Pasningsgarantien indebærer, at kommunen har pligt til at anvise plads i et dagtilbud, jf. §§ 9-11, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart.

Stk. 3. Hvis kommunen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud fra den dato, hvor barnet efter de regler, der er fastsat efter stk. 2 og 5, skal anvises en plads, betragtes det som brud på pasningsgarantien. Kommunen skal herefter med virkning fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed, dække udgifterne til privat pasning efter § 26, dog maksimalt kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i kommunen til den pågældende aldersgruppe eller bruttodriftsudgifterne til en dagtilbudsplads efter §§ 9-11 i en anden kommune. Tilskuddet til forældrene ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunen kan tilbyde en plads, og forældre er frigjort fra betaling for en anden plads. Kommunen har endvidere pligt til med virkning fra den 1. i den følgende måned efter brud på pasningsgarantien at hæve tilskuddet efter § 15, stk. 1, til mindst 70 pct.

Stk. 4. I ganske særlige og enkeltstående tilfælde, hvor kommunen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, kan kommunen undlade at forhøje tilskudsprocenten uanset bestemmelsen i stk. 3, 4. pkt., hvis kommunen inden for yderligere én måned kan anvise en plads til barnet.

Stk. 5. Familie- og forbrugerministeren fastsætter nærmere regler om pasningsgarantien,

herunder om frister for anvisning af plads og tilskud til forældrene efter stk. 3.

Stk. 6. Kommuner, som ved denne lovs ikrafttræden ikke har pasningsgaranti, jf. stk. 1 og 2, skal senest 1. juli 2005 tilbyde pasningsgaranti til alle børn i aldersgruppen 9 måneder og indtil skolestart. Samtidig hermed kan kommunen nedsætte kommunens tilskud for ophold i dagtilbud til mindst 69 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter.«

§ 2

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Kommuner, som ved lovens ikrafttræden ikke har pasningsgaranti efter § 15 a, skal senest 1. juli 2006 etablere pasningsgaranti som affattet ved denne lovs § 15 a, stk. 1 og 2. Indtil 1. juli 2005 finder § 15, stk. 1, som gældende indtil denne lovs ikrafttræden, fortsat anvendelse for kommuner uden pasningsgaranti.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i § 15, stk. 7, kan kommunen i år 2005 fastsætte betalingen efter § 15 senest med udgangen af april måned 2005.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Baggrund for lovforslaget

Regeringen ønsker at forbedre vilkårene for børnefamilierne, så de kan opleve større kvalitet og sammenhæng i arbejdsliv og familieliv.

Det er centralt for regeringen, at børnefamilier i alle landets kommuner sikres et tilbud om dagpasning, når barselorloven slutter eller senest 3 måneder efter forældrenes ansøgning om en plads.

Pasningsgaranti er i dag en selvfølge i de fleste kommuner. Der er imidlertid stadig kommuner, som ikke kan sikre børnefamilierne et pasningstilbud fra det tidspunkt, hvor barselorloven slutter. Usikkerheden om, hvordan barnet skal blive passet, kan være en kilde til stor bekymring for forældrene og skaber ofte en række praktiske problemer for hele familien.

Baggrunden for pasningsgarantien er også, at regeringen har indført et års fleksibel barselorlov, som en stor forbedring for familierne. Familierne er forskellige og har ikke samme behov. Derfor er reglerne om barselorlov fleksible. Men hvis kommunen ikke kan tilbyde pasning fra den ønskede dato, kan forældrene reelt ikke udnytte mulighederne i de nye fleksible orlovsregler. Pasningsgaranti i alle kommuner er en forudsætning for, at familierne kan drage nytte af de nye orlovsregler.

Ventelisterne til dagtilbud er efterhånden afskaffet i de fleste kommuner i takt med, at kommunerne har indført pasningsgaranti enten efter bestemmelserne i servicelovens § 15 a eller efter bestemmelser fastsat af den enkelte kommune.

Ved budgetlægningen for 2004 var der 22 kommuner, som ikke havde pasningsgaranti pr. 1. januar 2004. En af disse kommuner havde besluttet at etablere pasningsgaranti i løbet af 2004, og en af kommunerne har etableret pasningsgaranti pr. 1. januar 2004. Blandt de resterende 20 kommuner er der 9 kommuner, der ikke havde venteliste pr. oktober 2003. For de 11 kommuner uden pasningsgaranti pr. 1. januar 2004 eller i løbet af 2004, og som samtidig har børn på akut

venteliste, er der 1.579 0-2 årige børn på akut venteliste i 10 kommuner og 18 3-5 årige børn på venteliste i 5 kommuner.

Regeringen ønsker nu at sikre, at kommunernes pligt til at sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud, jf. servicelovens § 7, præciseres gennem en forpligtelse for alle kommuner til at tilbyde pasningsgaranti.

En landsdækkende pasningsgaranti efter 6 måneder giver tryghed for familierne. Det vil give forældrene et reelt frit valg mellem at anvende den fulde barselorlov allerede i barnets første år eller at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter 6 måneders barselorlov og udskyde en del af orloven til senere.

Gældende ret

Bestemmelserne om pasningsgaranti blev indført med virkning fra 1. januar 2000 (lovforslag nr. L 56 1999-2000) som led i bestræbelserne på at afskaffe ventelisterne. I kommuneaftalen for 2000-2002 var der således enighed mellem parterne om, at regeringen skulle søge tilslutning til gennemførelse af lovændringer med henblik på indførelse af pasningsgaranti.

Kommuner, som efter den gældende bestemmelse i § 15 a indfører pasningsgaranti i dagtilbud efter §§ 9-11 for børn i alderen 6 måneder og indtil barnets skolestart, har mulighed for at nedsætte det kommunale tilskud til ophold i dagtilbud til minimum 67 pct. i stedet for minimum 70 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved dagtilbuddene. Muligheden for at nedsætte kommunens tilskud betyder, at forældrenes egenbetaling tilsvarende kan hæves med op til 3 pct. udover de 30 pct., som forældrenes egenbetaling udgør efter § 15, stk. 1. Muligheden for at opkræve denne særligt forhøjede forældrebetaling blev indfaset med 1 procentpoint om året i perioden 2000-2002.

Tilbuddet om plads skal gives i et dagtilbud efter §§ 9-11 i serviceloven. Det vil sige i en daginstitution, i kommunal dagpleje eller i en puljeordning.

I Socialministeriets bekendtgørelse nr. 890 af 6. november 2003, som ændret ved bekendtgørelse nr. 16

af 5. marts 2004, om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. har socialministeren efter bemyndigelse i § 15 a, stk. 2, fastsat nærmere regler om pasningsgarantien, herunder om frister for anvisning af plads og om nedsættelse af tilskuddet fra kommunen.

I bekendtgørelsens § 6, stk. 4, er det fastsat, at kommunens tilskud ikke kan nedsættes i forhold til forældre, der har fået bevilget fuld eller delvis økonomisk friplads, jf. bekendtgørelsens kapitel 5.

Baggrunden herfor skal findes i den såkaldte »pinsepakke«, det vil sige aftalen fra foråret 1998 mellem regeringen, SF og Enhedslisten om skattejusteringer m.v. Heri indgik, at aftrapningsintervallet for tilskud til økonomisk friplads i dagtilbud skulle fordobles fra 1. januar 1999, hvilket er sket. Det var samtidig en forudsætning, at ingen forældre, der efter de gældende regler om hel eller delvis økonomisk friplads har nedsat betaling, må berøres af en eventuel kommende forhøjelse af forældrebetaling som følge af en ændring af reglerne. Det blev således også i kommuneaftalen 2000-2002 forudsat, at reglerne om økonomisk friplads i dagtilbud skulle justeres for at friholde forældre med hel eller delvis økonomisk friplads for en stigning i forældrebetalingen som følge af muligheden for at øge den samlede forældrebetaling fra 30 pct. til maksimalt 33 pct.

I bekendtgørelsens § 7 er det fastsat, at forældre, der søger om plads til et barn i direkte forlængelse af barselorlov, og som søger inden for de frister for ansøgning, som den enkelte kommune fastsætter, skal være sikret en plads fra barnet er 30 uger, såfremt forældrene ønsker det, uanset om forældrene afholder barsel. Overskrider forældrene kommunens ansøgningsfrist, kan kommunen forlænge perioden, inden for hvilken kommunen skal tilbyde en plads, med en periode svarende til overskridelsen. Barnet skal dog være sikret en plads senest 3 måneder efter afholdelse af barselorlov, hvis forældrene har søgt under barselperioden.

Forældre, der søger plads i andre situationer, herunder afholdelse af udskudt barselorlov, skal være sikret en plads senest 3 måneder efter ansøgningsstart.

Kommunen skal give forældrene skriftlig meddelelse om, hvilken dato deres barn senest er garanteret optagelse i et dagtilbud (garantidatoen).

Endelig er det fastsat i bekendtgørelsens § 8, at kommunen ikke kan fortsætte med at yde nedsat tilskud, hvis kommunen bryder pasningsgarantien ved ikke at kunne tilbyde en plads fra garantidatoen. Ned-

sættelsen af tilskuddet skal ophøre med virkning fra den 1. i måneden efter brud på pasningsgarantien.

Kommunen har dog mulighed for i helt ekstraordinære og enkeltstående tilfælde at fortsætte med nedsat tilskud uanset brud på pasningsgarantien, hvis kommunen inden for en måned efter bruddet på pasningsgarantien kan anviser en plads til det eller de børn, der ikke fik en plads fra garantidatoen, jf. § 8, stk. 3.

I bemærkningerne til lovforslag L 56 er disse helt særlige tilfælde afgrænset til at kunne være tilfældet i følgende situationer:

- Hvis der sker et for kommunen uventet fald i antallet af pladser, fx som følge af opsigelse fra flere dagplejere på én gang. Små kommuner som udelukkende eller i meget høj grad har pladser gennem dagplejen vil være meget følsomme over for uventede ændringer i antallet af dagplejere.
- Hvis en institution må evakueres/flyttes af miljømæssige grunde, således at børnene skal overflyttes til andre dagtilbud og herved forsinkes muligheden for optagelse af nye børn.
- Hvis der opstår helt ekstraordinære situationer, som har direkte sammenhæng med administrationen af anvisningen af pladser, fx EDB-nedbrud eller enkeltstående menneskelige fejl i forbindelse med administrationen af kommunens pladsanvisning.

Følgende eksempler kan ikke begrunde, at kommunen kan fortsætte med at opkræve særlig forhøjet forældrebetaling efter at pasningsgarantien er brudt, uanset at kommunen ikke kan forudse dette:

- Vedtagelse af ny lovgivning.
- Stigning i efterspørgslen som følge af tilflytning til kommunen.
- Højere fødselstal end forventet eller lignende planlægningsmæssige forudsætninger.
- Svingende efterspørgsel hen over året.
- Forsinkelser af projekteret byggeri eller lignende.

Efter de gældende bestemmelser er det frivilligt for kommunerne at indføre pasningsgaranti.

Lovforslagets indhold

Det foreslås, at kommunerne nu forpligtes til at tilbyde pasningsgaranti til børn i alderen 6 måneder og indtil barnets skolestart. Som efter de gældende regler foreslås det, at pladsen skal tilbydes i et dagtilbud efter servicelovens §§ 9-11, det vil sige i en daginstitution, i kommunal dagpleje eller i en puljeordning.

Som følge af landsdækkende pasningsgaranti ændres § 15, stk. 1, således at kommunens tilskud til brug for ophold i dagtilbud efter §§ 9-11 svarer til mindst 67 pct. i stedet for 70 pct., og således at forældrenes

egenbetaling svarer til højst 33 pct. i stedet for 30 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbud. Kommuner, som ved lovens ikrafttræden ikke har pasningsgaranti, kan ikke hæve forældrenes egenbetaling til over 30 pct. før fra det tidspunkt, hvor kommunen indfører pasningsgaranti.

Hvis en kommune mod forventning ikke kan opfylde pasningsgarantien, det vil sige, at forældrene ikke kan anvise en plads fra det tidspunkt, hvor pladsen skal være til rådighed for forældrene efter frister fastsat efter § 15 a, stk. 2 og 5, foreslås det, at kommunen forpligtes til at dække udgifterne, hvis forældrene får tilbud om en plads i et dagtilbud i en anden kommune eller indgår aftale om privat pasning efter § 26.

Ved plads i en anden kommune dækker tilskuddet bruttodriftsudgifterne ved denne plads, så forældrene ingen udgifter får ved denne.

Ved aftale om pasning efter § 26 kan tilskuddet maksimalt udgøre, hvad der svarer til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads i et dagtilbud til aldersgruppen.

Tilskuddet ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunen kan tilbyde en plads, og forældrene med rimeligt opsigelsesvarsel kan frigøre sig fra betaling for en anden plads eller aftale om privat pasning.

Med de foreslåede regler holdes forældrene som udgangspunkt fri for betaling, og de almindelige regler om tilskuddets størrelse og forældrenes egenbetaling gælder således ikke ved brud på pasningsgarantien.

Familie- og forbrugerministeren fastsætter nærmere regler om kommunens dækning af forældrenes udgifter, hvis kommunen bryder pasningsgarantien.

Desuden foreslås det, at kommunen forpligtes til med virkning fra den 1. i den følgende måned efter brud på pasningsgarantien at hæve tilskuddet efter § 15, stk. 1, til mindst 70 pct. af bruttodriftsudgifterne. Det svarer til forpligtelsen efter de gældende regler i § 15 a, stk. 3, om at ophøre med at give nedsat tilskud, hvis kommunen ikke kan opfylde pasningsgarantien.

Det foreslås endvidere, som efter den gældende bestemmelse i § 15 a, stk. 4, at kommunen i ganske særlige og enkeltstående tilfælde, hvor kommunen ikke kan tilbyde en plads inden for fristen, kan undlade at forhøje tilskuddet til forældrene, hvis kommunen inden for yderligere én måned kan anvise en plads til barnet.

Endelig foreslås det, at den gældende bemyndigelse til socialministeren til at fastsætte nærmere regler om pasningsgarantien, herunder om frister for anvisning af plads og om nedsættelse af tilskud ændres til en be-

myndigelse for familie- og forbrugerministeren og suppleres med en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om tilskud til forældrene, hvis kommunen bryder pasningsgarantien. Det foreslås, at familie- og forbrugerministeren herunder viderefører bestemmelsen i § 6, stk. 4, i bekendtgørelse om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v. om, at forældre, der er berettiget til hel eller delvis økonomisk eller socialpædagogisk friplads, friholdes fra at få nedsat tilskuddet fra kommunen fra 70 pct. til 67 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter.

Kommuner, der har indført pasningsgaranti eller har besluttet at indføre pasningsgaranti i løbet af 2004, kan ikke ophæve pasningsgarantien efter lovens ikrafttræden.

For at give kommuner, der ikke har pasningsgaranti, mulighed for at imødekomme kravet om pasningsgaranti foreslås det, at disse kommuner som en overgangsordning senest fra 1. juli 2005 skal tilbyde pasningsgaranti fra barnet er 9 måneder. Samtidig kan kommunen fra det tidspunkt, hvor det tilbydes pasningsgaranti fra 9 måneder, nedsætte kommunens tilskud til 69 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter. Kommunerne kan selvfølgelig indføre pasningsgaranti tidligere og nedsætte kommunens tilskud i overensstemmelse hermed.

Alle kommuner skal have etableret pasningsgaranti for børn i alderen 6 måneder og indtil skolestart senest 1. juli 2006.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget om en landsdækkende pasningsgaranti skønnes at kunne medføre merudgifter i perioden 2005-2008 i størrelsesordenen i alt 400 mio. kr., når garantien er fuldt indfaset. Skønnet er baseret på foreløbige beregninger. De samlede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige afhænger af en række faktorer, bl.a. antallet af børn på venteliste, antallet af børn i dagtilbud, udviklingen i børnetallet og prisen på en plads i dagtilbud. De foreløbige beregninger er baseret på statistiske oplysninger, der er op til 1½ år gamle og derfor vil skulle opdateres. De endelige beregninger vil blive foretaget på grundlag af nyere statistiske oplysninger, når de foreligger i løbet af vinteren 2005-2005.

Kommunerne vil blive kompenseret for merudgifterne ved en landsdækkende pasningsgaranti over bloktilskuddet.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at medføre konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget forventes ikke at medføre konsekvenser for erhvervslivet.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Lovforslagets konsekvenser i hovedtræk

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Forslaget skønnes at kunne medføre merudgifter for kommunerne i perioden 2005-2008 i størrelsesordenen i alt 400 mio. kr. Kommunerne kompenseres over bloktilskuddet
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1**Til nr. 1*

Det foreslås, at tilskudsprocenten i § 15 til brug for dagtilbud efter §§ 9-11 ændres fra 70 pct. til mindst 67 pct. som følge af, at der indføres landsdækkende pasningsgaranti. Med bestemmelsen præciseres det, at alle kommuner yder tilskud på mindst 67 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbuddet, men har mulighed for at yde højere tilskud.

Ændringen af ordet driftsudgifter til nettodriftsudgifter og bruttodriftsudgifter i § 15 sker alene for at præcisere, at bruttodriftsudgifter er udgangspunktet for beregning af tilskud og egenbetaling.

Høring

Lovforslaget er sendt til høring hos Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund (BUPL), Pædagogisk Medhjælper Forbund (PMF), Forbundet af Offentligt Ansatte (FOA), Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Daginstitutionernes Lands-Organisation (DLO), Landsforeningen af forældre til børn i daginstitutioner (FOLA), Socialpædagogernes Landsforbund (SL), KL, Københavns og Frederiksberg Kommuner, Amtsrådsforeningen i Danmark, Socialchefforeningen, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Det Centrale Handicapråd og De Samvirkende Invalideorganisationer (DSI).

Til nr. 2

Ændringen er af teknisk karakter. Med ændringen præciseres det, at det er den faktiske tilskudsprocent for en plads i et dagtilbud i opholdskommunen, der skal lægges til grund for beregningen af tilskuddet, når forældre anvender tilskuddet til brug for en plads i en anden kommune end opholdskommunen. I de tilfælde, hvor dagtilbuddet i udfører kommunen er billigere end i opholdskommunen, beregnes tilskuddet ud fra opholdskommunens faktiske tilskudsprocent som en andel af udfører kommunens budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud.

Til nr. 3

Ændringen er af teknisk karakter. Som følge af resortomlægningen, jf. kongelig resolution af 2. august

2004, er dagtilbudsområdet flyttet fra Socialministeriet til Ministeriet for familie- og forbrugeranliggender. Bemyndigelsen gives derfor til ministeren for familie- og forbrugeranliggender i stedet for til socialministeren.

Til nr. 4

§ 15 a ændres som følge af indførelse af landsdækkende pasningsgaranti.

I stk. 1 foreslås det, at pasningsgarantien skal tilbydes i et dagtilbud efter §§ 9-11. Det vil sige i en daginstitution, i kommunal dagpleje eller i en puljeordning. Kommunen kan således ikke opfylde pasningsgarantien ved at tilbyde forældrene et tilskud til privat pasning efter § 26 eller et tilskud til brug for pasning af egne børn efter § 26 a, hvis forældrene ønsker en plads i et dagtilbud.

Stk. 2 svarer til den gældende bestemmelse i § 15 a, stk. 2, med undtagelse af, at bemyndigelsesbestemmelsen er flyttet til stk. 5.

I stk. 3 foreslås det, at kommunen, hvis den bryder pasningsgarantien, forpligtes til at dække udgifterne, hvis forældrene får tilbud om en plads i et dagtilbud i en anden kommune eller indgår aftale om privat pasning efter § 26. Ved plads i en anden kommune dækker tilskuddet bruttodriftsudgifterne ved denne plads, så forældrene ingen udgifter får ved denne. Ved aftale om pasning efter § 26 kan tilskuddet maksimalt udgøre, hvad der svarer til kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads i et dagtilbud til aldersgruppen. Tilskuddet ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunen kan tilbyde en plads, og forældrene med rimeligt opsigelsesvarsel kan frigøre sig fra betaling for en anden plads eller aftale om privat pasning.

Med de foreslåede regler holdes forældrene som udgangspunkt fri for betaling, og de almindelige regler om tilskuddets størrelse og forældrenes egenbetaling gælder således ikke ved brud på pasningsgarantien.

Ministeren fastsætter nærmere regler om kommunens dækning af forældrenes udgifter, hvis kommunen bryder pasningsgarantien.

Det foreslås endvidere at opretholde bestemmelsen om, at kommunens tilskud til brug for en plads i dagtilbud skal udgøre mindst 70 pct. af bruttodriftsudgifterne, hvis kommunen ikke kan tilbyde forældrene en plads fra det tidspunkt, hvor de efter de fastsatte frister skal have anvist en plads i et dagtilbud. Denne bestemmelse gælder ikke kun i forhold til det eller de børn, der ikke kan få en plads fra garantidatoen, men for fastsættelse af tilskud til plads i alle dagtilbud, der er omfattet af pasningsgarantien.

I stk. 4 foreslås det, som efter den gældende bestemmelse i § 15 a, stk. 4, at kommunen i ganske særlige og enkeltstående tilfælde kan undlade at forhøje tilskuddet, hvis kommunen inden yderligere én måned efter det tidspunkt, hvor barnet skulle have anvist en plads efter de fastsatte frister, kan anvise barnet en plads. Der henvises i øvrigt til "Gældende ret" under de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i stk. 5, at familie- og forbrugerministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om pasningsgarantien, herunder om frister for anvist af plads og om tilskud til forældrene, hvis kommunen ikke kan opfylde pasningsgarantien.

Det foreslås i stk. 6, at kommuner, som ved lovens ikrafttræden ikke har pasningsgaranti efter lovens bestemmelser, som en overgangsordning senest 1. juli 2005 skal tilbyde pasningsgaranti fra 9 måneders alderen, hvis kommunen ikke fra denne dato indfører pasningsgaranti fra 6 måneders alderen. Kommuner, som benytter overgangsordningen, kan samtidig nedsætte kommunens tilskud til dagtilbud til mindst 69 pct. af de budgetterede driftsudgifter.

Til § 2

Til nr. 1

Loven foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende. Kommuner, som har indført pasningsgaranti efter § 15 a ved lovens ikrafttræden, kan således ikke ophæve pasningsgarantien.

Til nr. 2

Det foreslås, at pasningsgarantien, som fastsat i § 15 a, stk. 1 og 2, skal være indført i alle kommuner senest 1. juli 2006. Der er intet til hinder for, at kommunen indfører pasningsgaranti tidligere og med mulighed for at nedsætte tilskuddet. Indtil 1. juli 2005 finder § 15, som gældende indtil denne lovs ikrafttræden, fortsat anvendelse for kommuner uden pasningsgaranti.

Til nr. 3

Efter de gældende regler skal kommunen fastsætte forældrenes egenbetaling for et regnskabsår ad gangen på grundlag af dagtilbuddenes budgetter. Kommunen skal desuden give forældrene meddelelse om betalingens størrelse senest én måned før en ændring af egenbetalingen, det vil sige senest med udgangen af november måned, jf. § 22 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 890 af 6. november 2003 om kommunens tilskud til brug for dagtilbud til børn, forældrenes egenbetaling og fripladstilskud m.v.

For at give kommuner, der ikke har pasningsgaranti ved lovens ikrafttræden, mulighed for at vedtage bud-

getterne for overgangsordningen efter § 15 a, stk. 6, senest med virkning fra 1. juli 2005 eller pasningsgaranti fra 6 måneders alderen foreslås det, at kom-

munerne i 2005 kan fastsætte egenbetalingen efter §§ 15 og 15 a senest med udgangen af april måned 2005.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

§ 15. Opholdskommunen giver forældre med børn et tilskud til brug for dagtilbud efter §§ 9-11. Opholdskommunens tilskud svarer til 70 pct. og forældrenes egenbetaling til 30 pct. af de budgetterede udgifter ved ophold i dagtilbuddet i opholdskommunen, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse, jf. dog stk. 4, 5 og 6.

Stk. 2. Ved optagelse i daginstitution i opholdskommunen beregnes tilskud på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte daginstitution eller på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved driften af daginstitutioner af samme type i kommunen. Tilskud for ophold i ordninger efter § 11 beregnes dog på grundlag af udgifterne ved driften af den enkelte ordning, jf. § 144, stk. 3.

Stk. 3. Ved optagelse i kommunal dagpleje i opholdskommunen beregnes tilskud på grundlag af de gennemsnitlige udgifter ved ophold i den kommunale dagpleje.

Lovforslaget

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 708 af 29. juni 2004, foretages følgende ændringer:

1. § 15, stk. 1, affattes således:

»§ 15. Opholdskommunen giver forældre med børn et tilskud til brug for dagtilbud efter §§ 9-11. Opholdskommunens tilskud svarer til mindst 67 pct. og forældrenes egenbetaling til højst 33 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter ved ophold i dagtilbuddet i opholdskommunen, bortset fra ejendomsudgifter, herunder husleje og vedligeholdelse, jf. dog stk. 4, 5 og 6.«

Gældende formulering

Stk. 4. Ved optagelse i dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud således, at det svarer til 70 pct. af de gennemsnitlige driftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen beregnet for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Tilskuddet kan dog højst udgøre 70 pct. af de budgetterede driftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet af udfører kommunen, jf. dog stk. 5 og 6. Opholdskommunen betaler tilskuddet direkte til udfører kommunen. Forældrene betaler forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og driftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i udfører kommunen.

Stk. 5. Opholdskommunen kan, hvis forældre vælger et dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen, beslutte at give et ekstra tilskud til udfører kommunen for enten at reducere udfører kommunens udgifter, reducere egenbetalingen eller begge dele. Opholdskommunen betaler det ekstra tilskud direkte til udfører kommunen.

Stk. 6. Socialministeren fastsætter nærmere regler om tilskud og egenbetaling efter stk. 1 og 4 samt § 26 og kan herunder bestemme, at tilskuddet skal forhøjes under hensyn til forældrenes økonomiske forhold og børnenes særlige behov for ophold i dagtilbud.

Stk. 7. Tilskud og egenbetaling efter stk. 1 fastsættes for et regnskabsår ad gangen på grundlag af dagtilbuddenes budgetter. Dette gælder dog ikke for puljeordninger, jf. § 11.

§ 15 a. Kommuner, som tilbyder en pasningsgaranti i dagtilbud efter §§ 9-11, kan nedsætte tilskuddet for ophold dagtilbud til minimum 67 pct. af de budgetterede udgifter, jf. § 15, stk. 1 og 4.

Lovforslaget

2. § 15, stk. 4, affattes således:

»*Stk. 4.* Ved optagelse i dagtilbud i en anden kommune end opholdskommunen beregnes opholdskommunens tilskud således, at det svarer til de gennemsnitlige nettodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i opholdskommunen beregnet for den aldersgruppe, som barnet tilhører. Tilskuddet kan dog højst svare til opholdskommunens tilskudsprocent for aldersgruppen beregnet af de budgetterede bruttodriftsudgifter pr. plads i det benyttede dagtilbud i udfører kommunen, jf. dog stk. 5 og 6. Opholdskommunen betaler tilskuddet direkte til udfører kommunen. Forældrene betaler forskellen mellem tilskuddet fra opholdskommunen og bruttodriftsudgiften pr. plads i det benyttede dagtilbud som beregnet i udfører kommunen.«

3. I § 15, stk. 6, ændres »Socialministeren« til: »Familie- og forbrugerministeren«.

4. § 15 a affattes således:

»**15 a.** Kommunen tilbyder forældre pasningsgaranti i dagtilbud efter §§ 9-11.

Gældende formulering

Stk. 2. Pasningsgarantien indebærer, at kommunen har pligt til at anvise plads i et dagtilbud, jf. §§ 9-11, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart. Socialministeren fastsætter nærmere regler om pasningsgarantien, herunder frister for anvisning af plads og om nedsættelse af tilskuddet.

Stk. 3. Hvis kommunen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud fra den dato, hvor barnet efter de regler, der er fastsat efter stk. 2, skal anvises en plads, betragtes det som brud på pasningsgarantien. Kommunen har herefter pligt til med virkning fra den 1. i den følgende måned at ophøre med at give nedsat tilskud efter stk. 1.

Stk. 4. I ganske særlige og enkeltstående tilfælde, hvor kommunen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, kan kommunen uanset stk. 3 fortsat give nedsat tilskud, hvis kommunen inden for yderligere 1 måned kan anvise en plads til barnet.

Lovforslaget

Stk. 2. Pasningsgarantien indebærer, at kommunen har pligt til at anvise plads i et dagtilbud, jf. §§ 9-11, til alle børn i aldersgruppen over 26 uger og indtil barnets skolestart.

Stk. 3. Hvis kommunen ikke kan anvise en plads i et dagtilbud fra den dato, hvor barnet efter de regler, der er fastsat efter stk. 2 og 5, skal anvises en plads, betragtes det som brud på pasningsgarantien. Kommunen skal herefter med virkning fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed, dække udgifterne til privat pasning efter § 26, dog maksimalt kommunens gennemsnitlige bruttodriftsudgifter pr. plads for dagtilbud i kommunen til den pågældende aldersgruppe eller bruttodriftsudgifterne til en dagtilbudsplads efter §§ 9-11 i en anden kommune. Tilskuddet til forældrene ydes indtil det tidspunkt, hvor kommunen kan tilbyde en plads, og forældrene er frigjort fra betaling for en anden plads. Kommunen har endvidere pligt til med virkning fra den 1. i den følgende måned efter brud på pasningsgarantien at hæve tilskuddet efter § 15, stk. 1, til mindst 70 pct.

Stk. 4. I ganske særlige og enkeltstående tilfælde, hvor kommunen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, kan kommunen undlade at forhøje tilskudsprocenten uanset bestemmelsen i stk. 3, 4. pkt., hvis kommunen inden for yderligere én måned kan anvise en plads til barnet.

Stk. 5. Familie- og forbrugerministeren fastsætter nærmere regler om pasningsgarantien, herunder om frister for anvisning af plads og tilskud til forældrene efter stk. 3.

Stk. 6. Kommuner, som ved denne lovs ikrafttræden ikke har pasningsgaranti, jf. stk. 1 og 2, skal senest 1. juli 2005 tilbyde pasningsgaranti til alle børn i aldersgruppen 9 måneder og indtil skolestart. Samtidig hermed kan kommunen nedsætte kommunens tilskud for ophold i dagtilbud til mindst 69 pct. af de budgetterede bruttodriftsudgifter.«

*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 2**

Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. Kommuner, som ved lovens ikrafttræden ikke har pasningsgaranti efter § 15 a, skal senest 1. juli 2006 etablere pasningsgaranti som affattet ved denne lovs § 15 a, stk. 1 og 2. Indtil 1. juli 2005 finder § 15, stk. 1, som gældende indtil denne lovs ikrafttræden, fortsat anvendelse for kommuner uden pasningsgaranti.

Stk. 3. Uanset bestemmelsen i § 15, stk. 7, kan kommunen i år 2005 fastsætte betalingen efter § 15 senest med udgangen af april måned 2005.

Til lovforslag nr. L 75. Skriftlig fremsættelse (28. oktober 2004)

Ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Henriette Kjær) :

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service (Landsdækkende pasningsgaranti til børn i dagtilbud)

(Lovforslag nr. L 75).

Der stilles forslag om at forpligte kommunerne til at tilbyde pasningsgaranti til alle børn i aldersgruppen 26 uger og indtil barnets skolestart. Regeringen har indført et års fleksibel barselorlov, men hvis kommunerne ikke kan tilbyde pasning fra den dato, hvor forældrene ønsker at genoptage arbejdet, kan forældrene ikke udnytte mulighederne i de nye fleksible orlovsregler. Formålet med lovforslaget er således at sikre forældre et frit valg mellem at anvende den fulde barselorlov allerede i barnets første år eller at vende tilbage til arbejdsmarkedet efter 6 måneder og gemme en del af orloven til senere.

De gældende regler om pasningsgaranti, som det er frivilligt for kommunerne at benytte, gøres obligatoriske. Det betyder, at pladsen skal være til rådighed senest når barnet er 30 uger, hvis forældrene søger i direkte forlængelse af barselorloven og i andre situationer senest 3 måneder efter ansøgning. Kommunerne får samtidig mulig-

hed for at nedsætte tilskuddet til brug for dagtilbud til mindst 67 pct. af bruttodriftsudgifterne ved opholdet i dagtilbuddet.

Der stilles yderligere forslag om, at kommunen, hvis den ikke kan opfylde pasningsgarantien, skal dække forældrenes udgifter til privat pasning eller plads i et dagtilbud i en anden kommune fra det tidspunkt, hvor pladsen skulle være til rådighed og indtil kommunen kan tilbyde en plads.

Lovforslaget skønnes at kunne medføre kommunale merudgifter i perioden 2005-2008 i størrelsesordenen i alt 400 mio. kr. Skønnet er foreløbigt. De endelige beregninger vil blive foretaget, når nyere statistiske oplysninger foreligger. De samlede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige vil afhænge af en række faktorer, bl.a. antallet af børn på venteliste, antallet af børn i dagtilbud, udviklingen i børnetallet og prisen på en plads i dagtilbud. Beregningerne vil blive foretaget, når de statistiske oplysninger om disse forhold foreligger.

De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

Ændringerne skal efter forslaget træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Med disse bemærkninger indstiller jeg lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.